

Sygn. akt I.Ca 430/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Mirosław Krzysztof Derda
Sędziowie:	SSO Małgorzata Szostak - Szydłowska (spr.) SSO Joanna Walczuk
Protokolant:	st. sekr. sąd. Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2017 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa P. M.

przeciwko (...) S.A. w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego (...) S.A. w S.

od wyroku Sądu Rejonowego w Augustowie

z dnia 25 września 2017r., sygn. akt I C 654/16

1) oddała apelację;

2) zasądza od pozwanego (...) S.A. w S. na rzecz powoda P. M. kwotę 450 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II – giej instancji.

SSO Mirosław Krzysztof Derda SSO Małgorzata Szostak - Szydłowska SSO Joanna Walczuk

Sygn. akt I. Ca 430/17

UZASADNIENIE

Powód P. M. domagał się zasądzenia na jego rzecz od pozwanego (...) S.A. kwoty 11.000,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 października 2016 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za ból, krzywdę i cierpienie oraz kwoty 75,37 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tytułem odszkodowania za koszty leczenia będące konsekwencją zdarzenia z dnia 21 sierpnia 2016 roku. Ponadto domagał się ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki zdarzenia i zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Podał, że w dniu 21 sierpnia 2016 roku w A. przy ulicy (...) (działka nr (...)) powód potknął się na nierówności chodnika, na skutek czego doznał licznych obrażeń ciała. Podmiotem odpowiedzialnym za utrzymanie chodnika przy ulicy (...) w

A. w należytym stanie jest Urząd Miejski w A., który w dniu przedmiotowego zdarzenia posiadał ważną polisę OC pozwanego.

Pozwane (...) S.A. w S. domagało się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego. Wskazywało, iż w toku likwidacji szkody ostatecznie przyjęło odpowiedzialność za przedmiotowe zdarzenie i zaproponowało zawarcie ugody, ustalając uszczerbek na zdrowiu pozwanego w wysokości 2%, lecz do ugody nie doszło, zaś roszczenie pozwu jest rażąco zawyżone i przeczy funkcji kompensacyjnej zadośćuczynienia.

Wyrokiem z dnia 25 września 2017 roku sygn. akt I C 654/16 Sąd Rejonowy w Augustowie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11.075,37 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot: 11.000,00 zł od dnia 25 września 2017 roku do dnia zapłaty i 75,37 zł od dnia 24 października 2016 roku do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.688,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz pobrał od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 36,42 zł tytułem brakujących kosztów opinii biegłego sądowego.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 21 sierpnia 2016 r. przy ul. (...) w A. doszło do zdarzenia polegającego na tym, że powód P. M. na skutek potknięcia się na nierówności chodnika doznał złamania V kości śródstopia prawego. Kończynę unieruchomiono w opatrunku gipsowym na okres 5 tygodni. Następnie powód korzystał z zabiegów rehabilitacyjnych. Po zgłoszeniu szkody pozwane Towarzystwo (...) zaproponowało powodowi ugodę w wysokości 3.300,00 zł. Powód nie zgodził się jednak na takie warunki ugody.

Na podstawie zeznań świadków P. K. i E. M., a także zeznań powoda Sąd Rejonowy ustalił, iż powód następnego dnia po zdarzeniu, z powodu nieustającego bólu nogi i utrzymującej się opuchlizny, udał się do lekarza, następnie został skierowany do szpitala. Powodowi założono opatrunek gipsowy. W tym czasie, powód wymagał opieki przy wykonywaniu czynności życia codziennego. Po zdjęciu gipsu skarżył się na ból nogi, obecnie również narzeka na ból przy zmianie pogody, lub przy dłuższym chodzeniu. Nadto, nie mógł aktywnie spędzać czasu. Początkowo powód poruszał się przy pomocy kul ortopedycznych, ojciec woził go na wizyty lekarskie. Powód zażywał leki przeciwbólowe oraz przyjmował zastrzyki. Następnie uczestniczył w rehabilitacji, przez okres 2 tygodni. Na zwolnieniu lekarskim powód przebywał przez 2 miesiące. Wskutek zdarzenia był zmuszony był zrezygnować z uczestnictwa w Ochotniczej Straży Pożarnej na ok. 6 tygodni i nie mógł prowadzić aktywnego trybu życia, nadal skarży się na ból nogi, przy zmianie pogody.

Na podstawie opinii biegłego sądowego z zakresu (...) Sąd Rejonowy ustalił, iż w wyniku wypadku w dniu 21 sierpnia 2016 r. powód doznał złamania V kości śródstopia prawego. Następstwem doznanych obrażeń jest ograniczenie ruchomości prawej stopy w zakresie supinacji i ograniczenie możliwości wykonywania większego wysiłku fizycznego. Biegły stwierdził u powoda długotrwały uszczerbek na zdrowiu powoda w wysokości 2 %. Rokowania na przyszłość, co do wyleczenia i powrotu do stanu sprzed wypadku są pomyślne. Ruchomość prawej stopy powróci do stanu fizjologicznego. W związku z ograniczeniami w funkcjonowaniu po wypadku (w szczególności przemieszczania się) powód wymagał pomocy innych osób przez okres 5 tygodni w myciu, ubieraniu się, sprzątaniu, przygotowywaniu posiłków w wymiarze 4 godzin dziennie. Aktualnie powód nie wymaga pomocy innych osób. Uzyskano zrost odłamów i dobry wynik czynnościowy.

W tych okolicznościach Sąd pierwszej instancji powołał się na regulacje wynikające z art. 444 § 1 k.c. 445 § 1 k.c. i doszedł do wniosku, iż mając na uwadze dolegliwości, z jakimi zmagał się powód, ograniczenia w codziennym życiu oraz czasową bezradność życiową będącą konsekwencją przedmiotowego wypadku i uznał, że żądana przez powoda kwota zadośćuczynienia w wysokości 11.000,00 zł jest w pełni zasadna. Mając powyższe na uwadze, uwzględnił powództwo w całości.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany (...) S.A. zaskarżając go w części, w zakresie pkt. I co do kwoty 5.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 września 2017 roku do dnia zapłaty, w zakresie pkt. III i IV w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucał naruszenie art. 445 § 1 k.p.c. polegające na nieprawidłowym zastosowaniu kryteriów ustalania odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia (m.in. nieuwzględnienie w pełni wniosków płynących z opinii biegłego, z której wynika, że powód doznał jedynie długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, a nie trwałego oraz, że istnieją duże szanse na pełne wyleczenie zaś uciążliwości związane z leczeniem dotyczyły jedynie noszenia gipsu) i zasądzenie kwoty, która jest rażąco wygórowana i niewspółmierna do doznanej krzywdy, podczas gdy ustalenie kwoty zadośćuczynienia na poziomie 11.000,00 zł w niniejszym przypadku prowadzi do wzbogacenia powoda, natomiast odpowiednią kwotą zadośćuczynienia jest kwota 6.000,00 zł, ponadto zasądzona kwota w znaczny sposób odbiega od kwot zasądzanych w podobnych przypadkach.

Pozwany wnosił o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa co do kwoty 5.000,00 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 25 września 2017 roku do dnia zapłaty i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego, a także obciążenie powoda brakującymi kosztami sądowymi. Wnosił również o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu.

Sąd pierwszej instancji co do zasady należycie ustalił stan faktyczny przedmiotowej sprawy i wyjaśnił podstawę orzeczenia z przytoczeniem prawidłowych przepisów prawa, w sposób prawidłowy ocenił także zgromadzony materiał dowodowy.

Ustalenia faktyczne wymagały jednak istotnego uzupełnienia – na podstawie zebranego przed Sądem Rejonowym materiału dowodowego – co do okoliczności, na podstawie których pozwany w niniejszej sprawie ponosi odpowiedzialność za szkodę i krzywdę poniesioną przez powoda oraz okoliczności leżących u podstaw uwzględnienia roszczenia odszkodowawczego. Ustalenia faktyczne w tym Sąd Rejonowy zupełnie pominął, tak jak i znaczną część materiału dowodowego w postaci dokumentów, a za to całkowicie zbędnie zacytował niemal w całości zeznania świadków i zeznania powoda. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest daleko niewystarczające i nie spełnia wymagań określonych w art. 328 § 2 k.p.c.

Zważywszy na zakres zaskarżenia i niekwestionowanie odpowiedzialności pozwanego co do zasady, jedynie uzupełniając Sąd Okręgowy powyższe braki uzupełnił czyniąc zadość obowiązkowi merytorycznego rozpoznania sprawy i sprawowanej z urzędu kontroli prawidłowości zastosowania prawa materialnego niezależnie od zarzutów apelacyjnych.

Po pierwsze, dodatkowo ustalić należy, że nieruchomości położona w A. przy ulicy (...) oznaczona numerem geodezyjnym (...) pozostaje w posiadaniu Gminy M. A. i Gmina ta odpowiada za utrzymanie znajdujących się na niej chodników w należyтым stanie. Gmina M. A. zawarła umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania mienia na okres od 01 lutego 2016 do dnia 31 stycznia 2017 r. stwierdzoną polisą z dnia 25 lutego 2016 roku. Zakres ubezpieczenia zgodnie z specyfikacją istotnych warunków zamówienia i wnioskiem Gminy obejmował w szczególności szkody spowodowane lokalnymi powierzchniowymi utrwaleniami powierzchni i pojedynczymi wyrwami w poboczu (polisa – k. 255-258, wniosek i siwz – k. 112-254). Odpowiedzialność cywilna pozwanego za szkodę i krzywdę doznaną przez powoda wskutek zdarzenia z dnia 21 sierpnia 2016 r. opiera się zatem na powyższej umowie i przepisach art. 822 i nast. k.c.

Po drugie, w ustaleniach faktycznych Sądu Rejonowego zabrakło jakiegokolwiek odniesienia do uwzględnionego roszczenia pozwu w kwocie 75,37 zł z ustawowymi odsetkami tytułem odszkodowania. W szczególności Sąd pierwszej instancji pomijając złożone dokumenty obrazujące proces leczenia i rehabilitacji powoda, a także faktury z dnia 2 sierpnia 2016 r. i z dnia 18 listopada 2016 r. zaniechał koniecznego w niniejszej sprawie ustalenia, iż powód zakupił lekarstwa za łączną kwotę 75,37 zł. Potrzeba zastosowania leków objętych ww. fakturami dla leczenia obrażenia ciała

doznanego wskutek zdarzenia z dnia 21 sierpnia 2016 roku, nie była przez pozwanego kwestionowana. Rozstrzygając o roszczeniu odszkodowawczym powoda podkreślić należy, że według art. 444 k.c. naprawienie szkody obejmuje wszelkie koszty wynikłe z uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia. Niewątpliwie do zakresu tych kosztów mogą kwalifikować się koszty leczenia i rehabilitacji, w np. jak w niniejszej sprawie koszty zakupu leków. Stąd też roszczenie powyższe pomimo braku stosownych ustaleń słusznie zostało uwzględnione.

Odnosząc się do zarzutów apelacji, zdaniem Sądu Okręgowego, skarżący bezpodstawnie zarzuca w apelacji naruszenie prawa materialnego w postaci art. 445 § 1 k.c. poprzez jego błędne i niewłaściwe zastosowanie. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury o postawieniu skutecznego zarzutu naruszenia art. 445 § 1 k.c. należy mówić wtedy, gdy dochodzi do dysonansu pomiędzy poprawnie sformułowanymi przesłankami w ujęciu ogólnym (uniwersalnym) a zindywidualizowanymi przesłankami, dotyczącymi konkretnej osoby pokrzywdzonej (tak m.in. Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 30 października 2013 roku, sygn. akt I ACa 816/13, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 lipca 2011 roku, sygn. akt II CSK 682/10 i z dnia 20 kwietnia 2006 roku, sygn. akt IV CSK 99/05, OSP 2009/4/40). Kształtowanie wysokości zadośćuczynienia należy natomiast do sfery orzeczniczych kompetencji Sądu pierwszej instancji. W związku z czym korygowanie przez sąd odwoławczy wysokości zasądzonego zadośćuczynienia jest, zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, uzasadnione jedynie wówczas, gdy przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, mających wpływ na jego wysokość, jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie, jako rażąco wygórowane lub rażąco niskie (m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lipca 1970 roku, sygn. akt III PRN 39/70, OSNCP 1971/3/53; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 26 czerwca 2013 roku, sygn. akt I ACa 253/13). Skuteczny zarzut zasądzenia zadośćuczynienia w wygórowanej wysokości wymaga zatem wykazania, że pominięte zostały przez sąd orzekający okoliczności istotne dla ustalenia wysokości zadośćuczynienia, ewentualnie nienależycie ocenione, przez co zasądzone zadośćuczynienie jawi się jako rażąco zawyżone.

Taka sytuacja, wbrew czynionym przez skarżącego zarzutom, w realiach niniejszej sprawy nie zachodzi. Pamiętać też należy, że ze względu na niewymierność krzywdy, określenie w danym przypadku odpowiedniej sumy zadośćuczynienia pozostawione zostało sądowi, który dysponuje w takim wypadku większym zakresem swobody niż przy ustalaniu szkody majątkowej i odszkodowania koniecznego do jej naprawienia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 24 maja 2016 roku sygn. akt V ACa 870/15, Legalis nr 1522780). Stosownie do brzmienia art. 445 § 1 k.c., zadośćuczynienie za doznaną krzywdę winno wyrażać się w odpowiedniej sumie pieniężnej. Podstawowymi kryteriami ustalenia wysokości tego świadczenia są stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych rozumianych jako ujemne przeżycia związane z cierpieniami fizycznymi, a także następstwa uszkodzenia ciała czy rozstroju zdrowia, trwałość obrażeń, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, skutki w zakresie życia osobistego, konieczność wyrzeczenia się określonych czynności życiowych, korzystania z pomocy innych osób. Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego odpowiednio uwzględnia te okoliczności. Ważnym jest, że – wbrew stanowisku skarżącego – warunkiem zasądzenia zadośćuczynienia nie jest wyłącznie wystąpienie trwałego uszczerbku na zdrowiu, lecz wystarczający w okolicznościach konkretnej sprawy może być uszczerbek długotrwały, który nie wywołuje nieodwracalnych skutków dla zdrowia poszkodowanego, a jedynie skutki przejściowe.

Sąd Rejonowy uwzględnił wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar krzywdy. Nie pominął rozmiarów obrażeń oraz ich konsekwencji dla życia powoda. Przede wszystkim uwzględnił młody wiek powoda (27 lat), czasowe ograniczone możliwości ruchowe, potrzebę korzystania z pomocy osób trzecich, a także przede wszystkim zakres doznanego przez niego cierpień. Wskutek zdarzenia z dnia 21 sierpnia 2016 roku powód doznał złamania kości prawego śródstopia, w konsekwencji czego unieruchomiono mu kończynę opatrunkiem gipsowym na okres 5 tygodni, przez kolejne 2 tygodnie powód uczęszczał na rehabilitację. Następstwem zdarzenia był długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 2%. W okolicznościach przedmiotowej sprawy ważkie było także to, że uszczerbek na zdrowiu przełożył się nie tylko na dolegliwości bólowe, ale i na znaczne problemy w codziennym funkcjonowaniu powoda. Uszkodzenie kończyny dolnej i jej unieruchomienie opatrunkiem gipsowym niewątpliwie wpływa na codzienne funkcjonowanie. Skutki wypadku z jednej strony mają znaczenie dla wykonywania pracy zawodowej powoda, z drugiej też strony wpływają na wykonywanie codziennych czynności domowych oraz na jego aktywność i życie społeczne. Dopiero po ponad dwóch miesiącach powód odzyskał zdolność do pracy. Powód musiał zrezygnować z

uczestnictwa w działalności Ochotniczej Straży Pożarnej na ok. 6 tygodni. Nie mógł również prowadzić aktywnego trybu życia, który przed wypadkiem stanowił dla niego, jako młodego człowieka, ważny aspekt życia codziennego. Nie można też tracić z pola widzenia faktu, że proces leczenia powoda pomimo upływu półtora roku od wypadku nie zakończył się i powód nadal odczuwa dolegliwości w postaci ograniczenia ruchomości prawej stopy w zakresie supinacji i ograniczenia możliwości wykonywania większego wysiłku fizycznego, choć – w świetle opinii biegłego z zakresu ortopedii i traumatologii – istnieją szanse ustąpienia tych dolegliwości w ciągu kilku miesięcy. Uwzględniając powyższe wysokość zadośćuczynienia określona przez Sąd pierwszej instancji na kwotę 11.000,00 zł nie jest kwotą rażąco wygórowaną i prowadzącą do bezpodstawnego wzbogacenia powoda. Mieści się ona w granicach uznania sędziowskiego. Stanowi ona kwotę odpowiednią za doznaną przez powoda krzywdę powstałą w wyniku zdarzenia będącego źródłem odpowiedzialności pozwanego.

Wobec powyższego na podstawie art. 385 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną.

Konsekwencją tego orzeczenia jest zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. oraz 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800), albowiem powód był reprezentowany w postępowaniu apelacyjnym przez adwokata i domagał się zasądzenia kosztów zastępstwa prawnego.

SSO Małgorzata Szostak-Szydłowska SSO Mirosław Krzysztof Derda SSO Joanna Walczuk